

והראב"ד כתב שכל 'אסור' שבכאן – בשתיה, אבל לאסור בהנאה אין חוששים אלא בשהפקיד יין אצל עכו"ם ללא חותם.

קכב. מה דין טהרותיו של חבר באופנים הבאים:

- א. מסר מפתחות ביתו לעם הארץ.
  - ב. חילק חצר משותפת עם עם-הארץ והניח מסיפס (=גדר נמוכה) ביניהם, והטהרות מונחות בחלקו.
  - ג. חצר הסמוכה לחצר עם הארץ וטהרותיו בתוכה.
  - ד. גג גובל עם גג עם-הארץ וטהרותיו על גגו.
- א. המוסר מפתחות לעם הארץ – טהרותיו טהורות, שלא מסר לו אלא שמירת מפתח בלבד ואין לחוש לכניסת ע"ה לרשותו.

- ב. חצר שחילקה במסיפס – אמר רב: טהרותיו טמאות. ורבי יוחנן אמר: טהורות. מבואר בגמרא שדברי רב תלויים במחלוקת תנאים ודבריו תואמים רק עם שיטת רשב"ג. ואילו דברי רבי יוחנן אפשריים בין לחכמים בין לרשב"ג [שלא אמר רשב"ג לחוש אלא במקום שיכול להישמט ולהסביר כניסתו].
- הלכה כר' יוחנן. ואפילו מונחות סמוכות למסיפס וע"ה מגיע אליהם בידיו – אין חוששים לכך, שהרי נתפס עליו כגנב. (כ"מ בגמרא).

- ג. חצר חבר הסמוכה לחצר עם הארץ וטהרות בתוכה; אם יש לע"ה שם דריסת רגל, כגון שחצרו פנימית לחצר החבר ונצרך לעבור דרכה – טמאות. ואם לאו – טהורות. ומניח שם פירותיו לכתחילה ואע"פ שידו של ע"ה מגעת לשם.

- ד. גגו של חבר למעלה מגגו של ע"ה – מותר להניח שם פירות, חוץ ממקום שידו של ע"ה מגעת [ואפילו רבי יוחנן המתיר בחצר אוסר כאן, כי יש לו טענת השתמטות בנגעו שם, שאומר רצייתי לבדוק שם דבר וכיו"ב, ואינו נתפס כגנב בדבר זה].
- היו הגגות סמוכים זה לצד זה – מותר, ואפילו ידו מגעת [שאין לו תירוץ השתמטות]. ולרב אין מותר אלא לת"ק אבל לרשב"ג אסור, ורב עצמו נוקט כרשב"ג.

דף עא

- א. אומנים מישראל ששלח להם נכרי יין נסך בשכרם – מה יעשו?
  - ב. האם מותר לאדם לומר לעכו"ם שישלם תחתיו את המס לשלטון או שידבר עבורו ויפצה את המושל, בין נסך?
  - ג. המוכר יינו לנכרי – מה יעשה כדי שיוכל לקבל דמי היין בהתר?
  - ד. הלוקח גרוטאות מעכו"ם ומצא בהן עבודה זרה – מה יעשה?
- א. אומנים מישראל ששלח להם עובד כוכבים יין נסך; קודם שנכנס היין לרשותם – מותר להם לומר לו תן לנו דמיו. משנכנס לרשותם (וקבלוהו מרצונם. פוסקים) – אסור. בזמן הזה מותר בסתם ינם אף משקבלוהו (פוסקים).

ב. מותר לומר לעובד כוכבים: 'צא והפס עלי מנת המלך', או 'מלטני מן המושל' וכיו"ב, אבל אסור לומר לו 'הכנס תחתי למושל' או 'היה במקומי' – שמשמע שממנה אותו להיכנס במקומו בכל מה שהוא נותן לו, נמצא כאילו פורע בעצמו את חובותיו בין נסך.

לפרש"י, מדובר כשיכול ישראל ליתן דמים ולא דוקא יין. ולפרוש התוס' מדובר כשאין יכול למלט עצמו אלא ביין. ואעפ"כ מותר לומר לו 'מלטני', כיון שמשמעות דבריו לסלק בכל מה שיוכל ואינו מצוהו לפרוע יין נסך. וכתב הב"ח (קלב) שגם לפרוש התוס' אסור לומר 'היה במקומי' גם באופן שיכול לשלם במעות.

ג. המוכר יין לנכרי ימכרנו באופן שחייב התשלום עבור המקח יחול לפני שהיין נאסר, כלומר לפני שנגע בו העכו"ם או לפני שנתערב ביינו האסור. [ולדברי רשב"ג, אפילו אם כבר נתערב, מותר יין הישראל בהנאה כל עוד לא נגע בו העכו"ם].

ונחלקו אמוראים במה קנינו של הנכרי, האם בכסף או במשיכה (וכן נחלקו הפוסקים להלכה). ולדברי הכל צריך שיקבעו את המחיר קודם מעשה הקנין, שאם לא כן אין כאן סמיכות דעת ולא חל הקנין. וזו היא ששינוי 'מדד עד שלא פסק' – דמיו אסורין' שהרי לא נקנה היין עד שנאסר במגע הנכרי, ושוב אסור ישראל לקבל דמיו.

לפיכך צריך שיפסקו הדמים וימדוד ישראל לכלי ללא מגע הנכרי [ובכלי של נכרי, צריך שיהא ריק מייין (לדעת רב שלא פסק כרשב"ג בתערובת יין להתיר בהנאה). או אף כשיש בו יין, אפשר לשפוך לתוכו למאן דאמר ניצוק אינו חיבור, כי היין נקנה בעודו באויר הכלי כאשר הכלי בידו של הנכרי, ולא נאסר אלא כשמגיע היין למטה. וכן אם היה הכלי מונח על הקרקע, לפי צד אחד נקנה היין כשנכנס לחלל הכלי אפילו הוא מונח ברשות הלוקח] – למאן דאמר משיכה קונה. ולמ"ד אין משיכה קונה בנכרי כי אם כסף, צריך שיפסקו המחיר ויקדים לו מטבע לקנין.

ד. הלוקח גרוטאות מנכרי ומצא בהן עבודה זרה; משך עד שלא נתן מעות – יחזיר [ואפילו אם משיכה קונה – מחזיר משום מקח טעות]. משנתן מעות – נראה הדבר כעכו"ם בידו ואינו רשאי להחזיר אלא יולך הנאה לים המלח, הגם שמצד עיקר הדין הרי זה מקח טעות, שלא היתה דעתו לקנות ע"ז. כן פירש רבא. ולדברי אב"י מעיקר הדין אין מקח טעות לאחר שנתן מעות, שכיון שנתן מעות היה לו לעיין ולבדוק כשמשך.

ולדברי רב אשי, אין הנידון מצד מקח טעות אלא משום שקנין מעות מועיל בנכרי ולא משיכה. ולרבינא, הכל תלוי במשיכה ולא במתן המעות, אם משום שסובר שקנינו במשיכה, אם משום שקיבל עליו לדון בדיני ישראל (כ"ז מבואר בסוגיא בבכורות יג: ובראשונים).

דף עב

- קכד. א. המוכר דבר לחברו ועשו קנין ועדיין לא פסקו מחיר – האם יכולים הצדדים לחזור בהם?
ב. האומר לחברו: אם אמכור נכס זה – לך אמכרנו, וקיבלו קנין, והלך ומכרו לאיש אחר – מי קנה?
ג. אמר לו: אמכרנו לך כפי שומת שלשה אנשים, או ארבעה, או אמר לו כפי שיאמרו שלשה או ארבעה, ולא היתה דעת כולם מסכמת על השומא אלא רובם – מה דינם? ומה הדין כאשר שמו שלשה או ארבעה ושוב אמר המוכר שרוצה שאחרים ישומו, שהם מומחים יותר מן הראשונים?